

Muuttaako talouskriisi politikointia?

Strategisen tutkimuskeskusten johtaja Mihail Egonovits Dmitriev määritteli helmikuussa 2009 haastattelussa (*Rossiiskaja Biznes-Gazeta* 25.2.2009) huolestuttavaksi tilanteen, jossa öljyn ja kaasun hinnat alkaisivat nousta kovin nopeasti, jolloin tehotuomuuja ja korruptiointi ei ymmärrettäisi korjata liiketoiminnasta. Tuolloin kriisi voi olla ohi, mutta uudistukset eivät. Hän myönsi kriisin arvaamattomat ja tuhoiset mahdollisuudet Venäjälle, mutta uskoi kuitenkin Venäjän selviytyvän voittajana.

"Ei liikaa lääketta flussapotilaalle"

Uudemmassa haastattelussa *Izvestija*-lehden 7.5.2009 Dmitriev näki jo nopean talouskasvun merkkejä, joita ei kuitenkaan yleisesti vielä huomata. Kausiluontoiset vaihtelut myös vaikeuttavat tilanteen arviointia. Syksyllä ja talvella BKT kasvaa Venäjällä perinteisesti hitaasti. Kriisin kovuus tuntuu myös nyt sen tähden, että se sattui samanaikaisesti kausiluontoisen vaihtelun kanssa. *"Aalot käyvät, vesi roiskuu, kokonaiskuva on kaaottinen ja sekava. Kriisissämmme on kaksi rinnakkaista maailmaa. Toinen vähenee, mutta toinen kasvaa."* Suurimman huolensa hän pistää kulutustottumusten mahdollisiin muutoksiin. Ihmiset ovat sinänsä hitaita muuttamaan kulutustottumuksia (ravintolat, elokuvateatterit ja huvitukset). Mikäli tämä kulutuksen väheneminen alkaa, tämä vie joitakin yrityksiä konkurssiin.

Palkkojen lasku on pysähtynyt tammikuussa 2009. Maaliskuussa palkkojen on tapana jossakin määrin kohota. Dmitriev uskoo, että BKT:n lasku jää vuodelle 2009

alle 5%:iin. Venäjällä on yksi suurimmista kriisinvastaisista talouspaketeista koko maailmassa: 12%:a BKT:sta. Taloustieteilijä kuitenkin huomauttaa, että *"jos flussapotilas syö enemmän pillereitä kuin muut potilaat, se ei tarkoita hänen nopeampaa parantumista"*. Periaatteessa hallitus voisi käyttää jopa 20%:a BKT:sta kriisinvastaiseen ohjelmaansa, mutta silloin inflaation ja devalvaation uhkat lisääntyisivät.

Taluskriisi ja turvallisuuspolitiikka

Taloustieteilijä luottaa amerikalaiseen tutkimukseen, jonka mukaan alhaisempi öljyn hinta parantaa Venäjän ja Yhdysvaltojen suhteita. *"Millään valtiolla ei ole nyt ylimääräisiä voimavaroja konflikteihin"*.

Dmitrievin optimismi on tarpeettoman suoraviivainen laajennus öljyn hinnasta politiikan mittariksi. Taluskriisistä selviytymistä etsivät valtiojohtajat saattavat myös etsiä sopivaa "ulkoista vihollista", jonka avulla häivytetään huomiota vaikeista talousongelmista. Kriisiä saatetaan myös käyttää omien asemien vahvistamiseksi toisen kustannuksella. Toukokuussa 2009 syntynyt diplomaattinen skandaali Venäjän ja Naton välillä on esimerkki ongelmista, joita ei öljyn hinta säätele. Belgia antoi 5.5.2009 kahdelle Venäjän diplomaatille Viktor Kotsukov ja Vasili Tsi-ov [Виктор Кочуков ja Василий Чижов] poistumismääräykset Brüsselistä. Tästä seurauksena Venäjä karkotti kaksi Naton työntekijää. Venäjä on myös ilmaissut tyytymättömyyttä Naton "rymistellessä aseineen Venäjän rajalle" Georgiassa 6. toukokuuta. Vain vähän ennen Saakaš-

vili syytti varuskuntakapinasta Venäjää.

Venäjän suurlähettilään Dmitri Rogozinin mukaan Nato tarvitsee tällä tavalla skandaalia, jotta voisi perustella oman olemassaolonsa sotilasliittona. *"Miksi Saksan kansalaiset maksaisivat veroja säilyttää koko armeijan joutokäynnillä, sen kenraalit ja byrokraatit? Kukaan ei hyökkää Saksan lähitulevaisuudessa. Nato on huolissaan oma tulevaisuudestaan. Sen tarvitsee todistaa hyödyllisyytensä suu- relle yleisölle."*

Pörssissä innostuttu jo etujasssa

Hyvin voimakasta kasvua on nähtävissä Venäjän pörssissä. Osakemarkkinoiden aktiivisuutta ilmaiseva MICEX-indeksi laski marraskuussa 2009 alle 500 pisteen, mutta nousi 7.5. illalla ensimmäistä kertaa kriisin aikana yli 1000 pisteen (1011.67). Kasvua oli päivässä 2,59%. Nousi johtuu osittain öljyn maailmanmarkkinahinnan noususta yli 58 dollarin barrelilta, mikä on korkeampi hinta kuin kertaakaan marraskuun 2008 jälkeen. Osakekurssit nousivat kaikilla toimialoissa, erityisesti pankkisektorilla osakekurssien nousu oli päivässä yli 6%.

Vuoden 2009 alusta MICEX-indeksi on kohonnut 60 %. Kasvua on pidetty kuitenkin ylikuumenneena, koska Venäjällä on yhä edelleen kohtuullisen paljon työttömiä ja teollisuustuotannon lasku on ollut huomattava. Toki pörssikurssit mittaavat toimiala- ja yrityskohaita näkymiä. Pörssin kuumenemistä pidetään ennenaikaisena tyhjänä optimistina.

Juha Molari

Kulutusvimma jatkuu Venäjällä

Suomalaisen ja venäläisen laimakäyttäjien ero on huomattava. 90-luvun alun ruplan romahduksissa ihmiset toimivat hyvin järkevasti ja ryntäsivät kaappoihin, koska ruplalla oli tänään vielä arvoa, mutta huomenna sitä arvoa ei ollut. Pankkeihin ei ole myöskään oppittu luottaa sillä tavalla kuin suomalaiset luottavat. Kaiken lisäksi moraali ja kulttuuri suosivat enemmän näytävyyttä ja esittämistä kuin pohjoismainen elämäntapa. Yritysten investoinnit ovat laskeneet merkittävästi, mutta kotitalouksien kulutus on jopa kiivaampaa kuin hyvänä viime vuonna.

30%:n kasvu kulutuksessa

Romir-tutkimuslaitos on seurannut viikosta toiseen kotitalouksien kulutusta Venäjällä. Huhtikuun puolesta välissä 2009 tarkailun kohteena olivat suurkaupunkien kotitaloudet. Keskimääräinen kaupunkilainen vähensi hiukan -1,5% kulutusta edelliseen viikkoon nähden, mutta lisäsi huomattavasti (+28,8%) vuoteen 2008 nähden. Moskovassa kotitalouksien kulutuksen kasvu oli

35,6% vuoteen 2008 verrattuna. Pietarissa kulutus vilkastui 21,1% ja muissakin yli miljoonan asukkaan kaupungeissa kuluttaminen lisääntyi 20,8%. Myös pienemmissä kaupungeissa (1/2 - 1 miljoonaa asukasta) kulutus kasvoi huomattavasti (+37,4%). Kotitalouksien SCIF-kulutuseindeksi sisältää tuotteita yli 100 tuoteryhmästä. Tutkimuspaneelissa seurataan 8520 kuluttajan elämää, Moskovasta on 1000 kotitaloutta (2800 yksittäistä kuluttajaa).

Kulutus näyttää suurkaupungeissa jopa lisääntyneen, vaikka 41% venäläisistä otaksuu tulojensa vähenemisen seuraavien 3 kuukauden aikana. 14% venäläisistä uskoo toimeentulonsa paranevan seuraavan 3 kuukauden aikana. Merkillisyys selittyy sillä, että hyvin tehty kulutusratkaisu ei ole hukkaamista, vaan arvon turvaamista.

Venäjän kauppatie -lehdessä tuotiin esille vastaavia tilastoja jo vuoden alussa globaalien taluskriisien varmistuttua. Kulutus- ja elämäntapa pysyy edelleen samana, mitä ei valitettavasti edes asiantuntijoiden keskuudessa ymmärretä kovin hyvin. Äskettäin allekirjoitta-

nut oli kuuntelemassa suomalaisia talousneuvoja, Venäjä-asiantuntijaa. Hänen sanomakseen jäi valuuttavarannon vähentyminen ja lisääntynyt työttömyys sekä halventunut työvoima. Yksi tärkeä unohtui: Pietarin ja Moskovan sekä muiden miljoonakaupunkien kuluttajat voisivat olla kasvavan kulutuksensa tähden useimmille suomalaisille PK-yrityksille aivan riittävän suuri markkina-alue. Kuluttajat eivät sittenkään tee kauppojaan valtion valuuttavarannon avulla. Tilastojen valossa lainarahalla tehtävät isot ostokset, kuten autokauppa tai asunnon ostos, voivat toki vähentyä.

Energinen Moskova

Mark Tutton kertoi Atlantassa Yhdysvalloissa päämajaansa pitävän, maailmanlaajuisen CNN-kaapelitelevisioyhtiön ohjelmassa 6.5.2009 kevään moskovalaisista. Saksalaiset kuvaili haastattelussa, miten Moskovan jännittävyys on tyhjentymätön. Moskovan kerrottiin uudistuvan niin nopeasti, ettei kymmenen vuoden kuluttua enää tunne sitä. New Yorkista ja Espanjasta Moskovaan muuttanut saksalainen Chris Helmbrecht väitti, ettei ole muualta maailmasta löytänyt niin paljon energiaa kuin Moskovasta. Tutton haastatteli myös moskovalaista ylellisen ravintolan omistajaa, joka väitti tiukasti, ettei lama edes vaikuta ravintolan toimintaan. Uusirikkaat venäläiset myyvät mieluummin Mercedesensä pois, mutta tulevat klubille ja käyttävät 4000-6000 dollaria, kuin myöntäisivät itsensä köyhiksi. Klubin omistaja väitti, että Moskovassa kuluttaminen identifioi ihmisen.

**ВЕКМАН СТИЛ
ПРОИЗВОДИТ
ВЫСОКОКАЧЕСТВЕННУЮ
МЕТАЛЛОЧЕРЕПИЦУ И
СТЕНОВЫЕ ПРОФИЛИ.**

**БЫСТРЫЕ И НАДЕЖНЫЕ
ПОСТАВКИ — НАШ КОЗЫРЬ**

Оригинальную продукцию WECKMAN Вы сможете приобрести только у офици. дилеров WECKMAN в С.-Петербурге:

- ООО "Евролайн" тел./факс (812) 703 3738
- ЗАО "СКИФ" тел./факс (812) 227 2418
- ООО "АРТ" тел./факс (812) 325 9603
- ЗАО "СКС" тел./факс (812) 331 0923
- "НЕВА СТАЛЬ" тел./факс (812) 325 7555
- "МАСТЕР ПРОФИЛЬ" тел./факс (812) 327 0329

Крыша Векман - на век Вам!

WECKMAN STEEL
ФИНСКОЕ КАЧЕСТВО

Pienyrityksiä tarvitaan talouskasvua varten

Venäjällä tuli 1.5.2009 voimaan uusi laki pienyritysten toiminnan tehostamiseksi. Laki rajoittaa viranomaisten tekemiä rajoituksia pieniin yrityksiin. Lain oli määrä tulla voimaan 1. heinäkuuta, mutta pääministeri Putin halusi kiirehtiä lain voimaantuloa. Hallituksen näkemyksen mukaan juuri pienet yritykset ovat ratkaiseva tekijä yhteiskunnan uudistumisessa ja keskiluokan kehittämisessä.

Laki "oikeushenkilöiden ja yksityisyrityksien oikeuksien suojaamisesta valtiollisten ja kunnallisten valvontaviranomaisten toteutuksessa" määrittää tarkistuksen lukumäärää ja ajoitusta. Yritys tai yrittäjä tulisi tarkistaa entintään keran kolmessa vuodessa. Pienyritysten tarkistus ei saa ylittää 50 tuntia eikä mikroyrityksissä 15 tuntia. Tämä tarkistus tulee toteutua viimeistään 20 työpäivän kuluessa. Muutokseen liittyy myös verojärjestelmän yksinkertaistaminen.

Venäjän tilastokeskuksen mukaan työttömien määrä on jo 7,5 miljoonaa. Moskovassa on virallisesti työttömien määrä yli 50 000. Työttömien määrä on kuitenkin toukokuussa 2009 alkanut nyt ensimmäistä kertaa vähentyä sen jälkeen kun taluskriisi alkoi. Huhtikuun viimeisellä viikolla työttömien määrä väheni 0,7%. Työttömien määrän pieneminen oli merkittäväntä juutalaisten autonomisella alueella, vähän Mongoliasta pohjoiseen Tuvan alueella, Etelä-Venäjällä Volgan suistossa Astrahanissa ja Kauko-idässä Sahalin alueella. Sitä vas-

toin Moskovassa, Pietarissa, Irkutskissa ja Ni-ni Novgorodin kaupungeissa työttömyys edelleen vähän kasvoi. Juuri pienyritykset ovat mahdollisuus parantaa työllisyyttä. Työttömyyskorvaus on 850 ruplasta 4900 ruplaan. Työikäisen vähimmäistoi- mentuloraja on 7510 ruplaa.

Laiton pienyritys ei ole enää paras ratkaisu työttömälle. Laitto- man pienyrityksen avaaminen ei ole Venäjällä enää halpaa. Laillisen pienyrityksen kannattavuutta hallutaankin tukea. Pienyritysten tukemiseksi perustettiin myös huhtikuussa 2009 sijoitusrahasto (ven. EPIFA). Sen tarkoituksena on tukea pienten ja keski suurten yritysten investointeja. Rahaston suuruus on 400 miljoonaa ruplaa.

Trud-lehden (1/078/5.5.2009) ja The Sunday Telegraphin artikke- lissa viitataan brittiläisten taloustieteilijöiden arvioon, jonka mu-

kaan Venäjä nousee ensimmäisen joukossa globaalista taluskriisistä. Edellä kulkevat kuitenkin Kiina ja Intia. Brasilia, Venäjä, Intia ja Kiina - BRIC-valtiot - eivät ainoastaan elvy ensimmäisinä kriisistä, vaan ne myös vahvistavat globaalista asemaansa. Kiina on nousussa tärkeä moottori.

Pienyritykset eivät ole Venäjällä vielä kasvun moottoreita, vaan öljy ja sen hinta säilyvät yhä tärkeimpinä tekijöinä. Kriisi aiheuttaa kuitenkin panostusta tarpeelliseen rakennemuutokseen Venäjällä. Vuoden 2009 tammi-maaliskuussa Kiinan kansantalouden kasvu oli edelleen yli 6%. Teollisuustuotteiden kysyntä kasvoi jopa 53%. Intian BKT kasvoi myös 6% ja koko vuodelle 2009 ennustetaan kasvuksi vähintään 7,4%.

Juha Molari
juhamolari@kauppatie.com

www.buildinfinland.fi

**Легкий способ построить дом или дачу в Финляндии.
Выполним весь проект от начала до конца.
Дополнительную информацию предоставит Вам
наш русскоговорящий специалист.**

**Тел. на рус.яз. по пн-пт: +358 405963919
или в выходные +7 911 9142012**

BAU-Kivitalot

**Kantelettarentie 7 R 00420 HELSINKI
info@buildinfinland.fi www.kivitalomyynti.fi**

